

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Вченої ради

ЧНУ імені Петра Могили

Протокол № 4 від «13» травня 2021 р.

Ректор _____ **Леонід КЛИМЕНКО**

ПОЛОЖЕННЯ

про асистентську (педагогічну) та наукову практики

для здобувачів ступеня доктора філософії

на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили

1. Асистентська (педагогічна) та наукова практики

1.1. Асистентська (педагогічна) та наукова практики в системі вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні є компонентом професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності та становить вид практичної діяльності аспірантів щодо здійснення навчально-виховного процесу у вищій школі, включаючи викладання спеціальних дисциплін, організацію навчальної діяльності студентів, науково-методичну роботу.

1.2. Організатором асистентської (педагогічної) практики аспіранта є кафедра, за якою закріплений аспірант. Базою для проходження практики є кафедра, за якою закріплений аспірант. Крім того, аспірант може пройти практику на профільній фаховій кафедрі університету та на аналогічних кафедрах (підрозділах) інших вищих навчальних закладів.

1.3. Метою практики аспірантів є набуття навичок та вмінь навчально-методичної роботи. В процесі проходження асистентської (педагогічної) практики аспіранти повинні опанувати і знати:

- організацію навчального і виховного процесу у вищому навчальному закладі;
- структуру та зміст викладацької діяльності;
- методику підготовки і проведення занять, організації самостійної та індивідуальної роботи студентів.
- основи педагогіки вищої школи;
- основи навчально-методичної діяльності у вищих навчальних закладах;
- психологічні аспекти навчання та творчої діяльності.

1.4. Під час асистентської (педагогічної) практики аспіранти повинні оволодіти такими компетенціями:

- структурування та психологічно грамотного перетворення наукових знань в навчальний матеріал,
- систематизації навчальних та виховних задач;
- методами та засобами інтерактивного навчання, складання ситуаційних задач, тестових завдань,
- застосування новітніх освітніх технологій.
- розробляти програму, робочу програму фахової навчальної дисципліни;
- визначати структурні елементи лекційного, семінарського заняття відповідно встановленій меті;
- розробляти методичні матеріали для всіх видів навчальної роботи;
- оформляти документацію щодо планування та результатів викладацької діяльності.

1.5. В процесі практичної діяльності ведення навчальних занять повинні бути розвинуті вміння сформулювати навчально-виховну мету, адекватного вибору типу і виду занять, використання різних форм організації навчальної діяльності студентів: діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності. В ході відвідування занять викладачів відповідних дисциплін, аспіранти повинні ознайомитися з різними способами структурування і представлення навчального матеріалу, способами активізації навчальної діяльності, особливостями професійної риторики, з різними способами та прийомами оцінювання навчальної діяльності у вищій школі.

1.6. Асистентська (педагогічна) практика аспірантів передбачає такі види діяльності:

- Знайомство з організацією навчально-виховного процесу у вищій школі.
- Вивчення досвіду викладання провідних викладачів Університету під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін.
- Розробка плану та змісту навчальних занять, методична робота з дисципліни.
- Самостійне проведення навчальних занять з дисципліни (семінарів, практичних занять), самоаналіз.
- Участь в оцінюванні якості різних видів робіт студентів.
- Індивідуальна робота зі студентами, керівництво науковими студентськими дослідженнями.

1.7. Загальне керівництво асистентською (педагогічною) практикою та науково-методичне консультування здійснює науковий керівник аспіранта. 20 % практики складає навчально-методична робота (підготовка до занять, методична робота, відвідування та аналіз занять, проведення консультації, керівництво різними видами діяльності студентів, в т.ч. науковою); 80 % загального часу асистентської (педагогічної) практики відводиться на аудиторне навантаження (проведення практичних занять).

1.8. Терміни проходження практики та її програма визначаються в індивідуальному плані аспіранта, затверджуються науковим керівником, завідувачем кафедри, до якої прикріплений аспірант. Кафедри узгоджують плани проходження педагогічної практики аспірантів з відділом аспірантури (вересень).

1.9. За підсумками проходження навчально-педагогічної практики аспірант щорічно представляє до відділу аспірантури:

- загальний звіт про проходження практики (ПІБ аспіранта, спеціальність, кафедра, ПІБ наукового керівника, період проходження, загальний обсяг годин; сітка занять (дати проведення, академічна група, тема, вид занять), підписаний завідувачем кафедри;
- відгук наукового керівника про проходження практики;

1.10. Аспіранти мають право проходити педагогічну практику в інших вищих навчальних закладах України та за кордоном з наступним поданням щоденника практики та розгорнутої характеристики від відповідального куратора з місця проходження практики. Зазначена документація зберігається в індивідуальному плані аспіранта і розглядається під час атестації.

1.11. Аспірант спільно із науковим керівником визначає строки проходження практики на кожному курсі навчання в аспірантурі, залежно від рівня педагогічної та наукової підготовки, плану роботи над дисертаційним дослідженням та ін.. Аспірант має право з усіх питань, які виникають під час проходження практики, звертатись до наукового керівника, завідувача кафедри, вносити пропозиції з удосконалення організації асистентської (педагогічної) практики.

1.12. Аспірант під час проходження практики за попередньою домовленістю має право на відвідування занять провідних фахівців університету з метою вивчення методики викладання, знайомства з передовим педагогічним досвідом. Аспірант виконує всі види робіт, передбачені програмою навчально-педагогічної практики, ретельно готується до кожного заняття. Аспірант підпорядковується правилам внутрішнього розпорядку Університету, розпорядженням адміністрації та керівників практики. У разі невиконання вимог, які висуваються практиканту, аспірант може бути відсторонений від проходження практики.

1.13. Аспірант відсторонений від практики або робота якого на практиці визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав індивідуальний план і згідно з Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету міністрів від 23 березня 2016 р. підлягає відрахуванню.

1.14. Аспірант повинен протягом 10 робочих днів після закінчення практики надати звітну документацію на кафедру та відділу аспірантури.

1.15. Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням плану практики аспіранта здійснюється керівником практики, який: забезпечує чітку організацію, планування та облік результатів практики; затверджує загальний план-графік проведення практики, його місце в системі індивідуального планування аспіранта; добирає тематику занять та навчальні групи для проведення навчально-педагогічної практики; надає методичну допомогу в плануванні та організації навчальної взаємодії; контролює роботу аспіранта, відвідування занять та інші види його роботи зі студентами, приймає заходи щодо ліквідації недоліків в організації практики; готує відгук на звіт аспіранта про проходження практики.

Завідувач відділу аспірантури

Вячеслав АНДРУСОВ

Проректор з наукової роботи

Володимир БЕГЛИЦЯ